

[P. Munch.]

udsætning af, at det Budget, der den Gang ledsagede dem, skulde holdes. Man var advaret, men man tog sin Beslutning og tog den ud fra denne bestemte Forudsætning, og derfor forekommer det mig, at det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen har fuldstændig Ret, naar det ærede Medlem henviser til Stillingen ved Forhandlingerne i 1922 og paaberaabende sig dette afviser Forpligtelsen til nu at bringe Bevillingerne i Overensstemmelse med det, som Loven kunde kræve.

Der har under disse Forhandlinger været talt om, og det er efterhaanden blevet slynget ud i Befolkningen, at der skulde foregaa en Art Sabotage og er foregaaet en saadan i de mellemliggende Aar overfor Militærvæsenet. Jeg tror, det er godtgjort gennem de Udtalelser, som fremkom i Gaar, dels af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet og dels af den ærede Ordfører for Partiet Venstre, at om noget saadant har der ikke været Tale. Der er i Løbet af disse Aar blevet bevilget nogle faa Hundrede Tusinde Kroner, maaske 1 Million eller 2, mindre, end det kunde være naturligt i Tilknytning til selve Lovens Bestemmelser og det dertil knyttede Budget i 1922, men mere er der heller ikke sket. Naar Loven nu bryder sammen, er det ikke, fordi den har været Genstand for Sabotage. Naar Flaaden kun er 40 pCt. af det forudsatte, naar man for Hærens Vedkommende ikke kan faa tilstrækkeligt af Materiel og Uniformer, er det ikke paa Grund af de Forhold, som har foreligget i den mellemliggende Tid, hvor man skulde have sat sig ud over de Budgetter, der var knyttet til den paagældende Lovgivning. Nej, Forklaringen derpaa er, at der i Lovgivningen af 1922 var en uovervindelig Selvmodsigelse mellem Lovens Ord og det Budget, der knyttede sig til den. Denne Selvmodsigelse kan ikke forpligte Rigsdagen til nu at foretrække Lovparagrafferne om Rammerne fremfor det Budget, som var det afgørende for disses Vedtagelse.

Maa jeg i denne Forbindelse tilføje, at jeg forstaar meget vel, at man fra det ærede konservative Partis Side nu vender sig bebrejdende til den højtærede Regering og fremhæver stærkt overfor Regeringen en bestemt Erklæring, nemlig Erklæringen af Januar 1923 overfor Folkeforbundet. Den daværende højtærede Regering, hvoraf mange endnu sidder indenfor Regeringen, brugte nemlig Ordene, at den Ordning, der nu bestod, var det uundværligste Minimum til Sikring af Statens Livsinteresser. Det er forstaaeligt, at denne

Sætning nu af det konservative Folkeparti opfattes som en bindende Haandfæstning; given fra den højtærede Regerings Side.

Jeg skal nu ikke komme ind paa, i hvilken Grad den højtærede Regering føler sig bundet ved disse Ord; men jeg tror at have Lov til at sige, at disse Ord kan ikke binde Rigsdagen og heller ikke de Medlemmer, der paa den Tid sad i Rigsdagen; thi Forholdet er, at denne Erklæring blev afgivet af denne Regering, uden at det var Rigsdagen bekendt; det var en hemmelig Erklæring.

Jeg anser det for en ganske utilladelig Erklæring, netop af Hensyn dertil. Jeg mener, at en Erklæring af en saadan Betydning overfor Folkeforbundet burde have været forhandlet med Repræsentanter for Rigsdagens forskellige Partier. Jeg ved ikke, om den har været forhandlet med det konservative Folkeparti, eller om den har været forhandlet med Partiet Venstre, eller om den ogsaa har været hemmelig for dette Parti. Hvis den har været forhandlet med dette Parti, og det har tiltraadt den, kan den have moralsk bindende Magt overfor Partiet; men hvis den ikke har været kendt for Venstre, ser jeg ikke, at Partiet har nogen som helst Forpligtelse til at føle sig bundet ved denne efter min Mening ganske uholdbare Erklæring. Den var ikke kendt for andre Partier og blev ikke en Gang meddelt de Medlemmer af Folkeforbundsdelegationen, i hvilken man paa samme Tid forhandlede om de saakaldte Garantitraktater. Jeg har tidligere haft Lejlighed til at fremhæve her i Tinget, at den Stilling, man den Gang valgte, var ganske umulig at forsvare.

Imidlertid: Sammenbrudet af Ordningen af 1922 — *dette* er det, der er Aarsagen til, at vi atter staar i denne Forhandling; og naar vi nu drøfter dette her i Dag, ved alle ærede Medlemmer, at for Tinget, paa vore Pladser, ligger der to Forslag, det, man kalder den militære Sagkundskabs Forslag, og det andet, den højtærede Ministers Forslag.

Med Hensyn til den militære Sagkundskabs Forslag maa jeg indrømme, at det staar for mig som noget ejendommeligt, at dette foreligger paa den Maade, som det gør. Den ærede Ordfører for de Konservative har med en uhyre Forargelse understreget, at der for Tiden tales om et Forslag fra Marineministeriets Direktør. Overfor en Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har han hævdet, at den afgørende Forskel mellem dette Forslag og Forslaget fra de forskellige Admiraler og